

Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός: Θεός εφανερώθη εν σαρκί

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Γέρ. Ιωσήφ Βατοπαιδινός](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Αγαπητοί μου εν Χριστώ αδελφοί, πράγματι είναι μεγάλο και φρικτό το μυστήριο της ενανθρωπήσεως του Υιού και Λόγου του Θεού· μυστήριο απερίγραπτο στη μεγαλειότητά του και ανερμήνευτο ως προς το μυστικό βάθος του. «Θεός εφανερώθη εν σαρκί...» (Α΄ Τιμ. γ΄ 16)!

Σήμερα εκπληρώνονται όλων των δικαίων και προφητών οι προσευχές και δεήσεις

για τη δική μας σωτηρία και ανάπλαση. Σήμερα «η οικονομία του πληρώματος των καιρών» (Εφεσ. α΄ 10) ολοκληρώνεται και το λύτρο με το οποίο λύθηκε η δική μας αιχμαλωσία αποκαλύπτεται. «Ο Λόγος σαρξ εγένετο και εσκήνωσεν εν ημίν», και «εωράκαμεν αυτόν τοις οφθαλμοίς ημών και αι χείρες ημών εψηλάφησαν» (Ιω. α΄ 14, Α΄ Ιω. α΄ 1-2). Το «μυστήριο που κρυμμένο για αιώνες και γενιές ολόκληρες..., δεν είναι άλλο παρά ο Χριστός, που βρίσκεται ανάμεσά σας και αποτελεί την ελπίδα της συμμετοχής σας στη μελλοντική δόξα» (Κολ. α΄ 26-27), αποκαλύπτεται με τη θεία ενανθρώπιση, και φως άπλετο διαχέεται στις προαιώνιες βουλές του Θεού μας. Το «απ΄ αιώνος απόκρυφον και αγγέλοις άγνωστον μυστήριο» φανερώνεται και οι δύο κόσμοι που προηγουμένως ήταν χωρισμένοι συνενώνονται και συνδοξολογούν. «Τα αρχαία παρήλθεν, φωνάζει ο Παύλος, ιδού γέγονε καινά τα πάντα» (Β΄ Κορ. ε΄ 17). Γι΄ αυτό, με ευφροσύνη η Εκκλησία μας υμνολογεί: «καινούς αντί παλαιών, αντί φθαρτών δε αφθάρτους» μας μεταποίησε η κατάβαση και συγκατάβαση του Σωτήρα μας Θεού.

Σήμερα, «αυτός ο οποίος ήταν Θεός, τα απαρνήθηκε όλα, πήρε μορφή δούλου και έγινε άνθρωπος» (Φιλιπ. β΄ 6-7). Να τι λέει σχετικά ο μεγάλος φωστήρας της Εκκλησίας μας, ο ιερός Χρυσόστομος: «Άνθρωπος έγινε ο Θεός και Θεός ο άνθρωπος· ο άνω κάτω για οικονομία, και ο κάτω άνω για φιλανθρωπία· Θεός ήλθε στη γη και ο άνθρωπος ανέβηκε στον ουρανό, και όλα έγιναν ένα· έγινε ένα γένος Θεού και ανθρώπων», γι΄ αυτό και δικαία ο Παύλος φωνάζει «του γαρ (Θεού) και γένος εσμέν» (Πράξ. ιζ΄ 28).

Ας αναφερθούμε όμως και πάλι στον μεγάλο Παύλο, για να ακούσουμε σαφέστερα των θείων αποφάσεων θεία μυστήρια: «Όταν όμως έφτασε η ώρα που είχε καθορίσει ο Θεός, απέστειλε τον Υιό του. Γεννήθηκε από μια γυναίκα, και υποτάχτηκε στο νόμο, για να εξαγοράσει τους υποδούλους στο νόμο, για να γίνουμε παιδιά του Θεού» (Γαλ. δ΄ 4). Να η απόδειξη της φιλανθρωπίας του Θεού μας. «Ελάτε λοιπόν να χαρούμε εν Κυρίω, διηγούμενοι το παρόν μυστήριο». «Ο Χριστός είναι ανάμεσα μας, η ελπίδα της μελλοντικής δόξας. Ο Χριστός είναι ανάμεσα μας και κανένας άλλος. Ο Χριστός είναι ανάμεσα μας και μακριά από μας ο διάβολος. Ο Χριστός είναι σύμμαχός μας και κανείς δεν θα είναι εναντίον μας. Ο Χριστός ήλθε σε μας και εμείς πηγαίνομε προς τον Πατέρα δι΄ αυτού. Ο Χριστός είναι ανάμεσά μας και εμείς δεν ανήκουμε στους εαυτούς μας. Ο Χριστός είναι μαζί μας και εμείς μαζί με αυτόν μετέχουμε στη δόξα του, όπως παρεκάλεσε για μας τον Πατέρα του».

«Και όπως ομολογούμε είναι μεγάλο το μυστήριο της πίστεως που μας αποκαλύφθηκε: Ο Θεός φανερώθηκε ως άνθρωπος, το Πνεύμα απέδειξε ποιός ήταν· φανερώθηκε στους αγγέλους, κηρύχθηκε στα έθνη, τον πίστεψε ο κόσμος,

αναλήφθηκε με δόξα»(Α΄Τιμ. 3, 16). Σ' αυτό το στίχο ή μάλλον ύμνο του χριστοφόρου Παύλου προς τον Τιμόθεο περιγράφεται ολόκληρη η σημασία της θείας αποκαλύψεως, ολόκληρο το μυστήριο της πίστεώς μας, όλος ο τρόπος της θείας αγάπης προς τον άνθρωπο και όλος ο σκοπός της δημιουργίας των πάντων, διότι «τα πάντα εν τω Χριστώ συνέστηκε(=υπάρχουν)» (Κολ. α΄ 17). Η φιλόανθρωπη του Θεού οικονομία για τον κόσμο, η πρόνοιά Του για τη σωτηρία του ανθρώπου και γενικά ολόκληρη η θεία αποκάλυψη περιέχεται και φανερώνεται στην πληρότητά της στο «μεγάλο μυστήριο της πίστεως», τη σάρκωση του Θεού Λόγου.

Η φανέρωση του Χριστού στην ιστορία και τη ζωή μας, λέει διαπρεπής της Εκκλησίας θεολόγος, ερμηνεύοντας τον μέγαν Μάξιμο, είναι πραγματικά ένα μοναδικό, ασύγκριτο και ανεπανάληπτο γεγονός, απείρως αποφασιστικό για ολόκληρη την ύπαρξη και τη ζωή του κόσμου και του ανθρώπου, στο παρόν και στην αιωνιότητα. Αυτός ο Λόγος, σαρκωμένος ως ιστορικός άνθρωπος, γίνεται το μυστικό κέντρο όλων των όντων και όλης της κτίσεως. Άλλος λέει: με τη φανερώσή Του μέσα στο χρόνο και το χώρο ο κόσμος και ο άνθρωπος αποκτούν μέσα σ' Αυτόν λόγο και νόημα, σωτηρία και αιώνια μακαριότητα.

Γέννηση του Κυρίου Ι.Μ. Διονυσίου

Ας αναφερθούμε όμως και στην πτώση του ανθρώπου, που ήταν και η κυριότερη αιτία της κενώσεως του θείου Λόγου. Ο Θεός γνώριζε την πτώση του ανθρώπου πριν να τον δημιουργήσει, δεν του αφείρεσε όμως την ελευθερία, για να μη μειώσει την ιδιότητά του ως λογικού όντος που δημιουργήθηκε κατ' εικόνα Θεού, επειδή είναι «αμεταμέλητα δηλ. αμετάκλητα τα χαρίσματά του» (Ρωμ. ια΄ 29). Ως

άπειρη όμως αγάπη και σοφία δεν άφησε να ματαιωθεί το αιώνιό του σχέδιο, να χαρίσει δηλαδή στον άνθρωπο τα προετοιμασμένα γι' αυτόν αγαθά, και γι' αυτό προκαθόρισε απ' την αρχή την «φιλόανθρωπη οικονομία» της σωτηρίας του. Η ελευθερία του ανθρώπου υπήρχε στο σχέδιο της δημιουργίας και, επομένως, η πτώση του δεν ξάφνιασε τον Θεό. Σύμφωνα με τον μέγα Δαμασκηνό, δεν θέλησε η αμαρτία του ανθρώπου και η πονηρία του διαβόλου να υπερνικήσουν την θεία του αγαθότητα, και γι' αυτό οικονόμησε, δηλ. σχεδίασε και πραγματοποίησε μεγαλύτερη φανέρωση της αγάπης Του. Απ' αυτό φαίνεται ότι προηγήθηκε της πτώσεως του ανθρώπου η πρόγνωση του Θεού και η προετοιμασία της θείας οικονομίας δηλ. του σχεδίου για τη σωτηρία του.

Έτσι, η ανθρώπινη ελευθερία δεν μπόρεσε να καταστρέψει το σχέδιο του Θεού, γιατί βρέθηκε κλεισμένη, κατά κάποιο τρόπο, σ' ένα μεγαλύτερο πεδίο: το σχέδιο της σωτηρίας και θεώσεως του κόσμου με τη σάρκωση του Λόγου. Άρπαξε ο δράκοντας, ο όφις ο αρχαίος, δηλ. ο διάβολος, και αχρείωσε τη θεία εικόνα, τον άνθρωπο; Οικονόμησε η θεία βουλή και αγάπη να γίνει ο ίδιος ο Θεός άνθρωπος, για να επαναφέρει την αχρειωθείσα εικόνα στο αρχέτυπο κάλλος, δηλ. την πρώτη της ομορφιά. Και να το μυστήριο που ακολούθησε : ο δημιουργός Θεός Λόγος και Υιός του Πατρός, υιός ανθρώπου γίνεται, και αφού προσέλαβε τη δική μας φύση, μένει πάντοτε «είς Υιός, διπλούς την φύσιν, αλλ' ου την υπόστασιν».

* * *

Η αγάπη του Θεού που φανερώνεται με τη σάρκωση του Θεού Λόγου δεν είναι γεγονός τυχαίο ή μικρής σημασίας, γιατί ο σαρκωθείς Λόγος γίνεται πλέον το κέντρο της ζωής μας και ο σκοπός της αιωνιότητάς μας. Γίνεται, κατά τον μέγαν Αθανάσιο και Μάξιμο, το κέντρο της ιστορίας, της προϊστορίας και της μεταϊστορίας μας. «Και αρχή και μεσότητα και σκοπός όλων των αιώνων των περασμένων, των παρόντων και μελλοντικών, είναι ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός». Ως Θεός Λόγος, ο ένας της Τριάδος, προσέλαβε όλη την ανθρώπινη φύση στη θεία του Υπόσταση, και έγινε αρχή και τέλος όλων των οδών του Θεού για εμάς· με τη θεωμένη ανθρωπότητά του έγινε «απαρχή» της καινούργιας δημιουργίας. (Α' Κορ. ιε' 23).

Είναι φανερό ότι η θεία οικονομία που έγινε με τη σάρκωση του Λόγου αποτελεί μεγαλύτερο και βαθύτερο μυστήριο παρά η δημιουργία του κόσμου. Το μεγάλο αυτό γεγονός δεν αποτελεί μία απλή επίσκεψη του Θεού σε μας, για να μας επαναφέρει, με μηχανικό τρόπο, από εκεί που ξεπέσαμε, αλλά αποτελεί την πραγματοποίηση των ανερμήνευτων βουλών της θείας σοφίας και αγάπης για το πεσμένο πλάσμα του: να αναπλάσει δηλαδή και να το κάνει υιό του Πατρός και κοινωνό της θείας Ζωής, διά της «συνουσιώσεώς» του με το Χριστό, τον

σαρκωθέντα Λόγο. Αυτό ήταν εκείνο που κατέπληττε τον Παύλο, ώστε να φωνάζει, «ω βάθος πλούτου και σοφίας και γνώσεως Θεού» (Ρωμ. ια΄ 33)!

«Γενόμενος της μεγάλης βουλής ο Άγγελος, ο Κύριός μας Ι. Χριστός - λέει σχετικά ο ιερός Χρυσόστομος- ιδιαίτερα ανάμεσα σ' αυτά που μας εδίδαξε, φανέρωσε στους ανθρώπους τον Πατέρα». «Σύσσωμους και συγκληρονόμους μας έκανε, και σώμα δικό του και μέλη, και αυτός είναι η κεφαλή μας. Σε ποιά πράγμα ακόμη υστερούμε; Διδαχθήκαμε απ' αυτόν να επικαλούμαστε με θάρρος τον Θεό, Πατέρα. Ας ακούσουμε με ποιόν τρόπο μας κάνει δικούς του: «αναβαίνω προς τον Πατέρα μου και Πατέρα σας»· και όταν προσεύχεται επαναλαμβάνει: «ώστε η αγάπη με την οποία με αγάπησες, είναι σ' αυτούς κι εγώ ανάμεσά τους». Να, λοιπόν, η πραγματικότητα της Θεοαγχιστείας «με την οποία μετέχουμε στη θεία φύση» (Β΄ Πέτρ. α΄ 4). Αναλογιζόμενος κάποιος τα τόσο μεγάλα θαυμάσια ευεργετήματα του Θεού εύλογα διερωτάται «ποιός είναι άξιος γι' αυτά;»

Λεπτομέρεια από τη Γέννηση (1312) Ι. Μ. Μονή Βατοπαιδίου

Αλλά η παροχή αυτών των δωρημάτων του Θεού έχει δευτερεύουσα σημασία συγκρινόμενη με το γεγονός ότι, πριν από αυτά, θυσίασε τον μονογενή του Υιό για μας. Να πως το περιγράφει αυτό ο μεγάλος της Εκκλησίας φωστήρας Ι. Χρυσόστομος: «Μεγάλα μεν τα δοθέντα, πολύ δε μεγαλύτερα είναι επειδή δόθηκαν από το Χριστό. Γιατί δεν έστειλε κάποιον από τους δούλους προς τους δούλους, αλλά αυτόν τον Μονογενή του Υιό. Δεν είναι θαυμαστό ότι θυσίασε τον Υιό, αλλά θαυμαστός είναι και ο τρόπος της θυσίας, δηλ. η σφαγή του αγαπημένου. Γιατί δεν υπάρχει πιο μεγάλο πράγμα από το να χυθεί το αίμα του Θεού για μας». Πράγματι, αυτό ασυγκρίτως υπερέχει και από την υιοθεσία και από τις άλλες δωρεές: το ότι ο Θεός «δεν λυπήθηκε ούτε τον ίδιο τον Υιό του» (Ρωμ. η΄ 32).

Δεν υπάρχει λοιπόν αμφιβολία ότι τιμιότερη και μεγαλύτερη της δημιουργίας του κόσμου είναι η σάρκωση του Θεού Λόγου, και ότι η Καινή Διαθήκη, κατά τον μέγα Χρυσόστομο, είναι άλλη δημιουργία, τιμιότερη της προηγούμενης. Από την πρώτη

δηλαδή τη δημιουργία του κόσμου, πήραμε τη ζωή, από τη δεύτερη πήραμε το «καλώς ζην». Στην πρώτη δημιουργία ο άνθρωπος πλάσθηκε τελευταίος, μετά από τη δημιουργία των άλλων κτισμάτων. Στην δεύτερη δημιουργία, την ανάπλαση εν Χριστώ, συνέβη το αντίθετο. Ο «καινός» άνθρωπος αναδημιουργείται και ανανεώνεται πριν από την υπόλοιπη κτίση, η οποία περιμένει ακόμη να ελευθερωθεί από τη δουλεία της φθοράς. Η πρώτη δημιουργία έγινε, για τον Αδάμ· η δεύτερη, η αναδημιουργία, για τον άνθρωπο εν τω Χριστώ, ώστε όπως, «στο Χριστό κατοικεί σωματικά όλη η θεότητα» (Κολ. β' 9), έτσι και εμείς να γίνουμε πλήρεις εν Αυτώ, «για να γίνουμε ώριμοι και να φθάσουμε στην τελειότητα που μέτρο της είναι ο Χριστός» (Εφεσ. δ' 13) και «να γεμίσει η ζωή μας με την πλούσια χάρη του Θεού» (Εφεσ. γ' 19). Να η «περίσσεια, δηλ. η άφθονη χάρη του Θεού και η δωρεά της λυτρώσεως». (Ρωμ. ε' 17)!

Την «περίσσεια» αυτή του πλούτου της Χάριτος ερμηνεύοντας ο Ι Χρυσόστομος λέει: «Γιατί δεν πήραμε από τη χάρη μόνο όσα χρειαζόμαστε για την κατάργηση της αμαρτίας, άλλα και πολύ περισσότερα. Και απαλλαχθήκαμε από την τιμωρία, και αφαιρέσαμε ολόκληρη την κακία, και αναγεννηθήκαμε και αναστηθήκαμε. Ο παλιός άνθρωπος πέθανε. Απολυτρωθήκαμε. Αγιασθήκαμε. Οδηγηθήκαμε στην υιοθεσία. Δικαιωθήκαμε. Γίναμε αδελφοί, συγκληρονόμοι και σύσσωμοι του Μονογενούς, μετέχουμε στη σάρκα του, και είμαστε ενωμένοι όπως το σώμα με την κεφαλή. Αυτά όλα λοιπόν ονόμασε ο Παύλος «περίσσειαν χάριτος», φανερώνοντας ότι δεν πήραμε μόνο φάρμακο θεραπείας του τραύματος, άλλα και υγεία και ομορφιά και τιμή και δόξα και αξιώματα που υπερβαίνουν πολύ τη φύση μας».

Αλλά η «περίσσεια της Χάριτος» εκτείνεται και πέραν όλων αυτών, γιατί εν τω Χριστώ και διά του Χριστού κατανοείται ο σκοπός όλου του κόσμου συμπεριλαμβανομένων και των αγγέλων, αφού και γι' αυτούς αποκαλύπτεται το εν Χριστώ μυστήριο του Θεού και η πολυποίκιλη σοφία του, με την ανακεφαλαίωση όλων των επιγείων και των επουρανίων στον Χριστό. Στον Χριστό εκπληρώνεται το σχέδιο της θείας Προνοίας για όλο τον κόσμο, η οικονομία της Χάριτος του Θεού για όλη τη δημιουργία του με τη σωτηρία, αγιασμό και θεώση όλων στον Θεάνθρωπο. Πραγματικά, είναι μεγάλη ή σημασία του «μυστηρίου της πίστεως». Έτσι τώρα «με την ύπαρξη της Εκκλησίας φανερώνεται στις αρχές και τις εξουσίες που βρίσκονται στα επουράνια, η πολύπλευρη σοφία του Θεού» (Εφεσ. γ' 10), και έγινε μία ποιμνη αγγέλων και ανθρώπων, μία Εκκλησία.

* * *

Εξαιρετικά όμως, λόγω της θείας σαρκώσεως, επειδή εν Χριστώ η ανθρώπινη φύση ήλθε σε υποστατική ένωση με τη θεία φύση, ο άνθρωπος αποκτά προνομιακή θέση

μέσα στο σύνολο της δημιουργίας και, επομένως, και ως προς τους αγγέλους. Αυτοί είναι «λειτουργικά πνεύματα εις διακονίαν αποστελλόμενα» (Εβρ. α' 14), ενώ ο άνθρωπος, που προσλήφθηκε στην Υπόσταση του Λόγου, στον οποίον λέχθηκε από το Θεό Πατέρα «Συ είσαι Υιός μου», γίνεται Θεός κατά χάρη. «Είναι φανερό ότι δεν έρχεται να βοηθήσει αγγέλους» ο σαρκωθείς Υιός του Θεού, αλλά «τους απογόνους του Αβραάμ» (Εβρ. β' 16), δηλαδή τους ανθρώπους. Θεάνθρωπος λοιπόν και όχι θεάγγελος έγινε ο Υιός και Λόγος του Θεού. Το «για λίγο κατώτερο απ' τους αγγέλους» στοιχείο του ανθρώπου, κατά τον Παύλο (Εβρ. β' 7), το συμπλήρωσε ο σαρκωθείς Θεός Λόγος και, έτσι, ύψωσε τον άνθρωπο πάνω από τους αγγέλους και αρχαγγέλους, «πάνω από κάθε αρχή και εξουσία και δύναμη και κυριότητα, πάνω από κάθε τι που ανήκει όχι μόνο στον τωρινό αλλά και στον μελλοντικό κόσμο» (Εφεσ. α' 21). Έτσι, εν τω Χριστώ, ο άνθρωπος εκάθησε στα δεξιά του παντοδύναμου Θεού. Να, «το πλάτος και μήκος και βάθος και ύψος» του μυστηρίου του Χριστού.

Ας μου επιτραπεί όμως να αναφέρω και πάλι στίχο του μακαρίου Παύλου, διότι μέσα στο στόμα μου είναι σαν το μέλι τα λόγια του και αισθάνομαι όπως «εκείνος που βρίσκει πολλά λάφυρα»: «Κάθισε ψηλά, στα δεξιά του παντοδύναμου Θεού. Ο Υιός έγινε τόσο ανώτερος από τους αγγέλους όσο ανώτερο είναι το όνομα που του έδωσε ο Θεός...Σε κανέναν από τους αγγέλους δεν είπε ποτε ο Θεός κάθισε στα δεξιά μου» (Εβρ. α' 3-4, 13). Το χωρίο αυτό αναφέρεται στην ανθρωπότητα του Χριστού και όχι στην προαιωνία ύπαρξή Του ως Θεού Λόγου, διότι ως Θεός πάντοτε ήταν, είναι και θα είναι «εκ δεξιών» του Πατρός. Αναφέρεται λοιπόν εδώ στην ανθρώπινη φύση, που προσέλαβε με τη σάρκωσή του. Αυτά όταν λέω και θυμούμαι, σκιρτά η καρδιά μου και λησμονώ τον εαυτό μου. Στρέφομαι και λυπούμαι τους ομοιοπαθείς μου αμαρτωλούς, οι οποίοι λόγω εγωισμού, απείθειας και αφροσύνης αποκλείονται από την τόσο μεγάλη χάρη και δωρεά, που υπερβαίνει κάθε περιγραφή και κατανόηση.

Προσκύνησις των Μάγων Αγιογραφικός Οίκος Γεωργίου Τσιατάλη

Αναφερθήκαμε, όσον ήταν δυνατό, στην αγάπη και δωρεά του Κυρίου μας Ι. Χριστού, με οδηγό τους αγίους Πατέρες μας. Ποιός μπορεί όμως να διηγηθεί το βάθος της ταπεινώσεώς του; Το ακατάληπτο βάθος της, ποτέ δεν θα είναι δυνατόν να περιγραφεί, αλλά θα μείνει στους αιώνες μυστήριο. Και την μεν θείαν αγάπην του απέδειξε με την άφατο κενώση και προσφορά του προς θυσία· την υπερβολική όμως ταπείνωσή του απέδειξε με τον τρόπο της κενώσεώς του. Δεν συχάθηκε την φτώχεια και ταπεινότητα της φύσεως μας. Έτσι, «ο αχώρητος παντί

χωρείται εν γαστρί» «ο περίπατων επί πτερύγων άνεμων», χωράει σε παρθενικές μητρικές αγκάλες· αυτός που συγκρατεί και φροντίζει τα σύμπαντα τυλίγεται με φτωχά κουρέλια· ο απερίγραπτος στη Θεότητά του Λόγος του Θεού, για τον όποιο γράφτηκε ότι «δεν υπάρχει κτίση αφανής ενώ-πίόν του», χωράει σε ταπεινή φάτνη και, αντί Χερουβείμ και Σεραφείμ, συντροφεύεται από ταπεινά ζώα, τα οποία και τον αναγνώρισαν (ως Θεό), όπως λέει ο προφήτης, σε έλεγχο της δικής μας αχαριστίας. «Αυτός που με την παντοδυναμία του σε μια στιγμή κλονίζει τα σύμπαντα χρειάζεται γάλα και τις φροντίδες όπως όλα τα νήπια. Δεν υπερηφανεύεται όταν προσκυνείται από τους μάγους· δεν αμύνεται όταν απειλείται· φεύγει όταν διώκεται και αναχωρεί ως πρόσφυγας στην Αίγυπτο, «όταν ο Ηρώδης ζητούσε το παιδί για να το σκοτώσει» (Ματθ. β' 13-14)· «ήλθε στον τόπο τον δικό του, ο λαός όμως δεν τον δέχτηκε» (Ιω. α' 11) και γεύεται την ανθρώπινη αχαριστία ενώ βρισκόταν ακόμα στα σπάργανα. Ούτε καν προβάλλει το «εγώ του», αλλά υποτασσόταν στους γονείς του, κατά τα ιερά λόγια (Λουκ. β' 51).

Ο παντοκράτορας Θεός Λόγος, που «ό,τι υπάρχει είναι πλασμένο δι' αυτού κι αυτόν έχει σκοπό του» (Κολ. α' 16), συγκαταβαίνει, ταπεινώνεται, γίνεται φτωχός ενώ είναι πλούσιος, ενώ, ο «άνθρωπος» που είναι «εκ φύσεως και θέσεως πηλός», υπερηφανεύεται και φαντασιοκοπεί. Αλλοίμονο! «Μέτρον πάντων ο άνθρωπος», είναι το σύνθημα της σημερινής φιλοσοφίας και του ορθολογισμού· δηλαδή, όλα μπορεί να τα κάνει ο άνθρωπος, όλα εξαρτώνται από την ανθρώπινη γνώση και ικανότητα! Εμείς όμως, «ας έχουμε τα μάτια μας προσηλωμένα στον Ιησού, που μας έδωσε την πίστη, την οποία και τελειοποιεί. Αυτόν που, αντί για τη χαρά που θα μπορούσε να έχει, υπέμεινε το σταυρικό θάνατο, περιφρονώντας την ατίμωση» (Εβρ. ιβ' 2), ας διδαχθούμε ως άριστη οδό ζωής την ταπείνωση του Χριστού, γιατί «πράος και ταπεινός τη καρδία» (Ματθ. ια' 29) ονομάστηκε ο Κύριος μας και όχι εξωτερικά, και ας την έχουμε αυτή σαν θεμέλιο ολόκληρου του δικού μας εν Χριστώ «καλού αγώνος» (Α' Τιμ, στ' 12).

* * *

Συνοψίζοντας λέμε ότι, πράγματι, με την ταπείνωση και θυσία του ο σαρκωθείς Θεός Λόγος ένωσε αυτά που πριν ήταν χωρισμένα, μάζεψε τα σκορπισμένα, επέστρεψε όσα ήταν στην πλάνη, «δώρισε στις αγγελικές στρατιές την ατρεψία», σήκωσε όσους ήταν πεσμένοι και ξανάμιξε τους άνω με τους κάτω και, έτσι, όλοι έγιναν μία Εκκλησία, ένα πολίτευμα, μία Ποίμνη με ένα Ποιμένα, Αυτόν, «τον ονόματι και πράγματι Ιησούν». Διότι το όνομα «Ιησούς» ερμηνεύεται «σωτήρας»• «διότι αυτός θα σώσει τον λαόν του από τις αμαρτίες τους» (Ματθ. α' 21). Πραγματικά είναι, «μακάριος όποιος τα διαφυλάξει αυτά και κατανοήσει τα ελέη του Κυρίου».

Το ταπεινό σπήλαιο, η φάτνη και τα υπόλοιπα φτωχικά μέσα, που χρησιμοποιήθηκαν από το Θεό Λόγο κατά την ενανθρώπισή του, θα παραμένουν στη μνήμη μας ως αιώνια σύμβολα της ανείπωτης συγκατάβασης του Σωτήρα μας Θεού, η οποία μας οδήγησε προς τα άνω, όπου «υπάρχει το πολίτευμά μας». Έτσι και μείς, αδελφοί μου, «ας τινάξουμε από πάνω μας κάθε φορτίο, και την αμαρτία που εύκολα μας εμπλέκει», ας βαδίσουμε με επιμονή και υπομονή το αγώνισμα του δύσκολου δρόμου που έχουμε μπροστά μας, «έχοντας τα μάτια μας προσηλωμένα στον Ιησού, που μας έδωσε την πίστη την οποία και τελειοποιεί» (Εβρ. ιβ' 1-2). Ας είμαστε δε βέβαιοι ότι, αφού «η ζωή μας που είναι κρυμμένη μαζί με το Χριστό στο Θεό, όταν ο Χριστός που είναι η αληθινή ζωή μας φανερωθεί, τότε και εμείς στην παρουσία του, θα φανερωθούμε μαζί του δοξασμένοι» (Κολ. γ' 3-4).

Σαν επίλογο αναφέρουμε τον αυτούσιο χαιρετισμό διαπρεπούς θεολόγου: «Με τη γέννηση του Λόγου σωματικά γεννήθηκε σ' αυτόν τον κόσμο όλος ο Θεός, όλη η αλήθεια του Θεού, όλη η δικαιοσύνη του Θεού, όλη η αγάπη του Θεού, όλη η αγαθότητα του Θεού, όλο το έλεος του Θεού. Διά τούτο όλοι οι πεινώντες και διψώντες τον Θεόν και την δικαιοσύνην του μέσα στην πνευματική έξαρση και την άπειρη χαρά τους χαιρετίζουν όλα τα όντα και όλη τη κτίση, με τον χριστουγεννιάτικο χαιρετισμό, «Χριστός εγεννήθη», ενώ από τα χριστονοσταλγικά βάθη των όντων και της κτίσεως αντηχεί συγκινητική η απάντηση, «Αληθώς εγεννήθη»!». Αμήν.

(Γέροντος Ιωσήφ, «Λόγοι Παρακλήσεως», Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 15, σ. 157-167 - σε νεοελληνική απόδοση-Α.Χ.)

Πηγή: <http://www.vatopedi.gr/>